



2023 LENTE NIEUWSBRIEF PAN NEDERLAND

Het nieuwe teeltseizoen voor de akkerbouwers en veehouderijbedrijven is volop aan de gang, evenals de stikstofcrisis, de vervuiling van grond- en oppervlaktewater met chemicaliën, de teruggang van de biodiversiteit en de besluiteloosheid van het kabinet. Hoe de verschillende problemen effectief aangepakt worden, staat nog in de sterren geschreven. Recent heeft de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) een alarmerende [adviesbrief](#) aan de betrokken ministeries gestuurd: *"De kwaliteit en kwantiteit van het oppervlakte- en grondwater in Nederland staan onder druk. Volgens de Rli zijn de drie belangrijkste factoren die het halen van de Kaderrichtlijn water- (KRW) doelen bemoeilijken: (1) een gebrek aan urgentiebesef, (2) een te grote vrijblijvendheid bij de keuze voor en het gebruik van beschikbare beleidsinstrumenten, en (3) een gebrekkige invulling en uitvoering van taken en verantwoordelijkheden"*. De genoemde factoren zijn ook voor andere sectoren van beleid heel toepasselijk. Zal het advies van de Rli na een welwillende ontvangst weer door de beleidsmakers terzijde gelegd worden?



Wordt donateur van PAN Nederland

PAN-Nederland heeft als doel het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen uit te bannen. Wij werken hieraan door politiek en beleidsmakers aan te spreken, onderzoek te doen en burgers te informeren. PAN-Nederland doet bijv. onderzoek naar resten van bestrijdingsmiddelen in boeketten, tuinplanten, groente en fruit. Het team van PAN-Nederland werkt op vrijwillige basis en wij huren geen kantoorruimte: alle donaties komen 100% ten goede aan het realiseren van onze doelen.

Donateurs maken ook duidelijk dat voor hen voedsel en een milieu zonder schadelijke bestrijdingsmiddelen belangrijk is, dat geeft PAN-NL meer impact. Vaste donateurs krijgen elk kwartaal de nieuwsbrief en 1 x per jaar wordt de donateur uitgenodigd voor een (digitale) bijeenkomst.

Donateurschap is minimaal € 10,00 per jaar.

[meld je aan!](#)

Vrijwilligers gezocht!

PAN-Nederland is op zoek naar meer vrijwilligers. Wij zoeken gepassioneerde personen, die het team op het gebied van het landbouw- en bestrijdingsmiddelenbeleid, juridische aspecten van het bestrijdingsmiddelenbeleid, juridische procedures en literatuuronderzoek naar toxicologische effecten van bestrijdingsmiddelen willen ondersteunen. Alle geïnteresseerden zijn welkom!



Fred Foundation steunt PAN-NL

Het team van PAN-NL is heel erg blij met de toegekende donatie van de [Fred Foundation](#). De donatie is bestemd voor het versterken van de communicatiestrategie van PAN-NL.

Nieuwe bijen-richtsnoer pesticiden

Na meer dan 10 jaar politieke blokkade heeft de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) eindelijk op 11 mei 2023 de **nieuwe EU-richtsnoer** voor de risicobeoordeling van pesticiden op bijen gepubliceerd. Deze nieuwe versie van het richtsnoer bevestigt dat een dringende verbetering nodig is van de manier waarop de toxiciteit van pesticiden in de EU wordt beoordeeld.

PAN Europe start twee juridische procedures

DG Sante en EU-lidstaten blijven beslissingen nemen die het gebruik van schadelijke pesticiden ondersteunen. Dit is een schending van de EU-wetgeving inzake pesticiden, waarvan de bepalingen tot doel hebben een hoog niveau van bescherming van mens, dier en milieu te waarborgen. Om dit wanbeheer aan te pakken, diende PAN Europe 2 verzoeken in bij de Commissie om haar besluiten te herzien. De ene betreft de nieuwe verordening inzake de identificatie van onaanvaardbare formuleringshulpstoffen en de andere betreft de praktijk van de Commissie om zeer giftige pesticiden in kassen te blijven goedkeuren.



Parken ernstig besmet met bestrijdingsmiddelen en diergeneesmiddelen

In een onderzoek naar de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen in paardenbloemen van 15 openbare parken in 7 Nederlandse provincies zijn overall middelen tegen vlooiën, teken en luizen aangetroffen, die voor huisdieren, zoals honden en/of katten, worden toegepast. In alle paardenbloemenmonsters waren tevens bestrijdingsmiddelen aanwezig afkomstig uit de landbouw. Die middelen verspreiden zich ver buiten de behandelde akkers en vervuilen behalve tuinen van omwonenden en natuurgebieden, ook openbare parken tot op een afstand van 8200 meter. De onderzoekers van PAN-NL en Buijs Agro- Services concluderen dat vooral de aangetroffen diergeneesmiddelen een groot gevaar zijn voor de overleving en voortplanting van de nog overgebleven insecten in gebieden, zoals parken, waar behandelde honden worden uitgelaten.

Een nieuwe stichting: ADVOCaat VAN DE AARDE

De recent opgerichte stichting **'Advocaat van de Aarde'** steunt organisaties en burgerinitiatieven die middels de kracht van de wet opkomen voor het belang van de aarde. Advocaat van de Aarde is een platform voor financiële middelen, expertise en kennisuitwisseling. Daarmee kunnen ondersteunde organisaties effectiever opereren en focussen op hun kracht. Mobilisation for the Environment (MOB) zal in de komende jaren de belangrijkste partner zijn. Naast MOB steunt de stichting Meten=Weten, Werkgroep Behoud de Peel en Pesticide Action Network Netherlands. PAN-NL is verheugd over deze steun en erkenning.

Maatschappelijk manifest bestrijdingsmiddelen

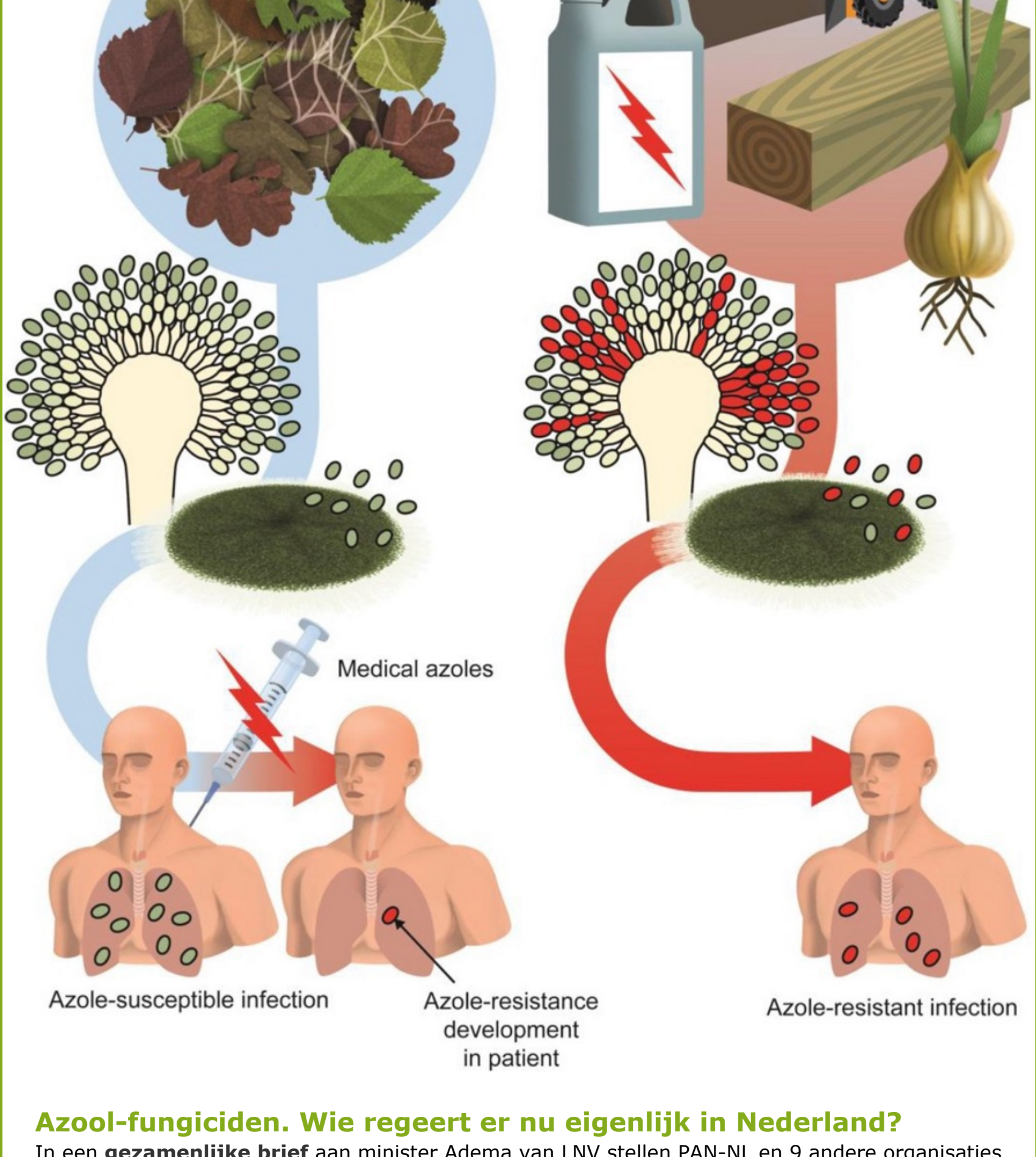
De overheid beschermt mensen en natuur onvoldoende tegen de schadelijke effecten van bestrijdingsmiddelen. Bestrijdingsmiddelen bedreigen dieren, planten en de waterkwaliteit. Ze leveren ook gezondheidsrisico's op voor boeren, werkenden en omwonenden van akkers en bloemenvelden. Maatschappelijke organisaties maken zich daar grote zorgen om. Daarom is op 25 april het maatschappelijk manifest bestrijdingsmiddelen met concrete actiepunten en oplossingen aan de Tweede Kamer overhandigd. Wij roepen de overheid op om verantwoordelijkheid te nemen en ervoor te zorgen dat de natuur herstelt en iedereen in Nederland gezond kan werken, wonen en leven.

Bron: Verweij et al. (2020)

<https://doi.org/10.1016/j.fbr.2020.10.003>

Hotspots azole-resistant *A. fumigatus* with regard to origins, increase and spread

1. Favorable growth conditions
2. Completion of life cycle
3. Presence of azoles



Azool-fungiciden. Wie regeert er nu eigenlijk in Nederland?

In een **gezamenlijke brief** aan minister Adema van LNV stellen PAN-NL en 9 andere organisaties (Biodynamische Vereniging, Caring Doctors, Caring Farmers, Decade of Action, Insecten in Nood, Tegengif, Transitie duurzame toekomst, Velt en WECF), dat het Ctgb en LNV de bevolking niet tegen de verspreiding van de gevaarlijkste azool-resistente schimmel *Aspergillus fumigatus* beschermt. De belangrijkste reden die het Ctgb opgeeft om te stoppen de burgers te beschermen is dat de agrarische sector het protocol slecht naleeft. Een protocol dat ze zelf mee heeft opgesteld.

Een longinfectie met de azool-resistente schimmel bij zwakke personen kan fataal aflopen.

Kieswijzer bestrijdingsmiddelen

Voor de provinciale verkiezingen heeft PAN-NL een kieswijzer gepubliceerd. In deze kieswijzer zijn de passages over bestrijdingsmiddelen in partijprogramma's en standpunten op een rij gezet, en op ambitie beoordeeld. Intussen heeft Nederland gekozen. Desondanks blijft het interessant de standpunten van verschillende partijen m.b.t. bestrijdingsmiddelen te lezen.

Webinar "Ziek van bestrijdingsmiddelen"

Op 24 februari organiseerde PAN-NL een online-bijeenkomst. Prof. Bas Bloem, neuroloog van het RadboudUMC gaf een presentatie over "Parkinson en bestrijdingsmiddelen" en zijn onderzoek m.b.t. Parkinson en bestrijdingsmiddelen. Niko Koffeman communicatieadviseur en dierenrechtenactivist, vertelde hoe je de inhoud naar een communicatieve boodschap vertaalt/ hoe wij kunnen doorringen tot consumenten en beleidsmakers. Uit de praktijk werden verschillende voorbeelden getoond. Hans Mulleman, biochemicus en onderzoeker bij PAN Europe, gaf zijn visie op het bestrijdingsmiddelen beleid. De presentaties van Prof. Bas Bloem en van Hans Mulleman zijn in onze [website](#) te downloaden.



Residu limieten voor de sierteelt

Helaas is er geen wettelijke regelgeving tegen van bestrijdingsmiddelen in sierteelproducten. Het ontbreken van dergelijke regelgeving wreekt zich. In onderzoeken van PAN-NL en andere organisaties worden buitengewoon veel- en hoge gehalten van bestrijdingsmiddelen in tuinplanten, boeketten en bloembollen aangetroffen. Werknemers, bloemisten en consumenten kunnen aan hoge doses pesticiden worden blootgesteld en de achteruitgang van insecten zal zich voortzetten. *In een brief doet PAN-NL een beroep op Minister Adema van LNV en de vaste commissie voor LNV om zich in te zetten voor het vastleggen van wettelijk normen voor residuen van bestrijdingsmiddelen en een nultolerantie voor in de EU verboden bestrijdingsmiddelen in tuinplanten en snijbloemen.*

Update van de bij het Ctgb ingediende bezwaarschriften

Glyfosaat

Februari 2022 hebben wij samen met de Parkinson Vereniging, Meten=Weten en Tegengif bij het Ctgb een bezwaarschrift tegen de verlenging van 10 glyfosaat houdende middelen ingediend. Daarop heeft het Ctgb een adviescommissie ingesteld. 12 oktober j.l. vond er een hoorzitting met de adviescommissie, Ctgb, toelatingshouders, PAN-NL en M=W plaats. Ondanks zwaarwegende tekortkomingen van de risicobeoordeling, is het bezwaar van PAN-NL en de mede-indieners december 2022 door het Ctgb afgewezen. 20 januari 2023 heeft PAN-NL, namens de Parkinson Vereniging en Tegengif een Beroepsschrift tegen de beslissing van het Ctgb bij het College voor Beroep van het Bedrijfsleven (Cbb) ingediend. Daarop heeft het Cbb op verzoek van het Ctgb wegens de complexiteit van het dossier het Ctgb uitstel van de reactietermijn tot en met 28 april verleend. 24 april informeert het Ctgb dat wegens ziekte van de behandelende jurist de beslistermijn van 28 april niet haalbaar is en vraagt nogmaals om een verlenging van 4 weken tot uiterlijk 26 mei 2023.

Profume

Bij het Ctgb is na de vragen van uitstel van beslistermijnen een routinezaak. Ook over het beroep dat PAN-NL na de afwijzing van ons bezwaarschrift tegen de toelating van het begassingsmiddel Profume op 9 februari 2023 heeft ingediend, heeft het Ctgb uitstel van de beslistermijn aangevraagd.

Profume wordt voor de begassing van containers gebruikt om mogelijk aanwezige ongedierte te doden. Het middel bevat de zeer giftige stof Sulfurylfluoride. Tegen de toelating van dit middel heeft PAN-NL reeds 18 november 2021 een bezwaarschrift bij het Ctgb ingediend.

De behandeling van het beroep zou 18 juli plaatsvinden, maar wegens vakantie van de behandelende jurist heeft het Ctgb het Cbb gevraagd een andere datum voor de behandeling van het beroep te bepalen.

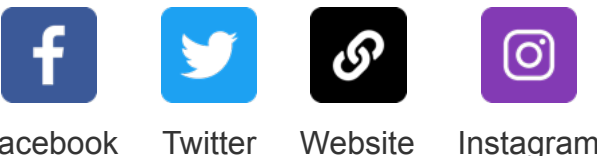
BELEM 0.8MG- Cypermethrin

15 maart 2022 heeft Pan-Nl bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) een bezwaarschrift ingediend tegen de toelating van het cypermethrin bevattende product BELEM 0.8 MG.

Op 12 oktober 2022 vond in Ede bij het Ctgb, een hoorzitting van de adviescommissie met het Ctgb, de toelatingshouder van BELEM 0.8MG en PAN-Nl plaats. Tijdens de hoorzitting had PAN-NL de gelegenheid om het bezwaar nader toe te lichten. 18 februari heeft het Ctgb het bezwaarschrift afgewezen. Tegen dit besluit heeft PAN-NL op 6 april 2023 bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (Cbb) Beroep ingesteld. Wij zijn van mening dat het Ctgb o.a. de wetgeving niet volledig en ten onrechte heeft toegepast en foutieve berekeningen voor de emissie van cypermethrin naar het oppervlaktewater en foutieve normen heeft toegepast.

Nieuws uit de media

- 04/02/2023 [Drie dagen ondergedompeld in het westland](#)
- 18/02/2023 [Knippen in dna van planten maakt de problemen alleen maar groter](#)
- 09/03/2023 [Geen opstakels meer om glyfosaat voorgoed te verbannen](#)
- 09/03/2023 [Gezondheid boeren op spel door grote cocktail van landbouwgif](#)
- 14/03/2023 [Ruimhartige toelating van landbouwgif bedreigt het waterleven](#)
- 26/03/2023 [De prijs van bestrijdingsmiddelen: omwonenden voelen zich proefkonijn](#)
- 15/04/2023 [Pesticiden op perkplanten slecht voor natuur en biodiversiteit](#)
- 17/04/2023 [Fraude met bestrijdingsmiddelen](#)
- 18/04/2023 [Het vergif dringt overal binnen](#)
- 21/04/2023 [Kleurrijke bollenvervalden vaak vol gif](#)
- 28/04/2023 [Zonder glyfosaat? Boer Michiel weet niet hoe](#)
- 05/05/2023 [Niemand heeft grip op een complexe cocktail van 10.000' en chemicaliën](#)
- 11/05/2023 [Glyfosaat staat voor landbouwpraktijken die boeren natuur ruïneren](#)
- 11/05/2023 [Adviesraad voorspelt: te lakonieke omgang met water: Nederland in de problemen](#)
- 14/05/2023 [Ctgb en LNV belonen gebrek aan medewerking agrarische sector](#)
- 16/05/2023 [Intensieve landbouw grootste oorzaak voor massaal verdwijnen van vogels](#)
- 17/05/2023 [Jaarlijks: 10.000 ton verboden bij-dodende pesticiden geëxporteerd vanuit EU](#)
- 26/05/2023 [Vlooiengif is reden om honden uit natuurgebied te weren](#)



Facebook Twitter Website Instagram

Deze e-mail is verzonden aan pan.netherlands@gmail.com. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens](#) inzien en [wijzig](#).

• Voor een goede ontvangst voegt u nieuwsbrief@pan-netherlands.org toe aan uw adresboek.

